

Biologie kvarta – učivo na období od 23. do 27. 3.

Milí studenti,

posílám vám další náměty k samostudiu. Pracovní listy z minulého týdne si založte do sešitů biologie a odevzdáte mi je, až se zase uvidíme. Vzhledem k současné situaci budeme pokračovat v učivu dál. Základním studijním materiálem jsou učebnice Přírodopisu, které máte k dispozici. V případě dotazů se na mě obraťte přes školní email. Přeji hodně sil

při samostudiu a pevné zdraví

1. Zápis – společně jsme probrali hlubinné a žilné vyvřeliny, zbývají nám vyvřeliny výlevné (str. 58). Vytvořte si stručný zápis do sešitu k uvedeným horninám: *láva, čedič, znělec, andezit a ryolit*. Připište si poznámku o pyroklastických horninách.

2. Pracovní list – pracovní list si pokud možno vytiskněte, vyplňte a vložte nebo nejlépe vlepte, jako stránku, do sešitu. Pracovní list najdete na další straně ☺

3. Dlouhodobý domácí úkol – referát/prezentace

Téma: Sopky

Termín odevzdání: nejpozději do pátku 3. 4. 2020 (včetně) zaslat na email smolinkova@gymkrom.cz

Forma zpracování: prezentace v PowerPoint popřípadě referát ve wordu, vždy i s obrázky, animacemi, odkazy na videa atd. Výsledný formát pro jistotu uložte jako pdf a zašlete.

Obsah: **a)** Stavba sopky (průřez sopkou), typy sopek, včetně nákresu i konkrétních příkladů, čím jsou sopky nebezpečné a čím užitečné, průvodní jevy sopečné činnosti, kde je nejvíce činných sopek na světě (viz UČ str. 51-55),

b) Sopky Evropy – 6 nejznámějších sopek, název, výskyt, výška, poslední aktivita

c) Výbuch sopky Tambora – kdy, kde, počty obětí a další zajímavosti

d) Vyber si další z nejhorších sopečných erupcí moderní doby, zjisti a napiš k ní důležité informace a třeba i zajímavosti. Inspirujte se třeba zde: <https://www.national-geographic.cz/clanky/nejhors-sopecne-erupce-moderni-doby-ta-nejdrazsi-je-dilem-cloveka.html>

Rozsah: Nechám na vás. Podstatné je, abyste si téma sami zpracovali a naučili se ho. Informace se proto snažte zpracovat jasně, stručně a výstižně. Téma sopky budu brát za probrané, a pokud se v tomto školním roce ještě uvidíme, určitě bude na zkoušení i písémkách ☺ Naučte se ho.

To nejdůležitější: práce je KLASIFIKOVANÁ

Pracovní list – vyvřelé horniny

1) Podle vzniku rozeznáváme tři typy hornin:.....

2) Které z výroků platí pro hlubinné vyvřeliny?

- a) vznikly rychlým ochlazením magmatu
- b) vznikaly pomalým chladnutím magmatu
- c) jednotlivé nerosty v nich nemohly dobře vykrystalovat
- d) nerosty v nich poměrně dobře vykrystalovaly
- e) nerosty jsou uspořádány do poloh a linií
- f) stavba hornin je všesměrně zrnitá

3) Doplň tabulku (+, -) zastoupení hlavních nerostů ve vyvřelých horninách:

Hornina	Amfibol	Augit	Živec	Biotit	Muskovit	Křemen
Žula						
Gabro						

4) Označ pravdivé tvrzení o hornině:

- a) složení horniny nelze vyjádřit chemickým vzorcem
- b) hornina je stejnorodá anorganická přírodnina
- c) hornina je nestejnorodá organická přírodnina

5) Nejrozšířenější hlubinnou vyvřelinou s kvádritou odlučností je:

- a) čedič
- b) žula
- c) gabro

6) Přiřaď sobě odpovídající názvy:

- 1) žula a) fonolit
- 2) čedič b) granit
- 3) znělec c) bazalt

7) Častá sloupcovitá odlučnost je známá u:

- a) čediče
- b) žuly
- c) fonolitu

8) Která vyvřelá hornina hnědošedé nebo zelenošedé barvy se

používá na výrobu láhvvého skla? _____

9) Doplň následující text: _____ (žhavá tavenina) tuhne a dává vznik horninám _____. Pokud tuhne pod zemským povrchem, vznikají rozsáhlá tělesa _____ vyvřelin. Pokud se vylévá na zemský povrch, vznikají _____ vyvřeliny.

10) Spoj oba sloupce tak, aby vzniklo pravdivé tvrzení:

- Žula Je charakteristická zelenošedou barvou a mastným leskem
- Znělec Je hlubinná hornina s kvádritou odlučností
- Čedič Nejrozšířenější výlevná hornina tvořící horu Říp

11) Popiš, co se děje s magmatem po výstupu na zemský povrch. Uveď také, jak se tomuto změněnému magmatu říká.

12) K uvedeným horninám přiřaď lokalitu výskytu:

Gabro

Čedič

Znělec

Žula

Milešovka

Špičák u Deštného
v Orlických horách

Říp

Žulová ve Slezsku

13) Porovnej hlubinné a výlevné vyvřeliny.

	Hlubinné vyvřeliny	Výlevné vyvřeliny
Jak rychle se tavenina ochlazuje		
Jak rychle tuhnou		
Vytváří krystaly pozorovatelné okem		
Jakou mají tyto horniny strukturu		
Jaká tělesa vytvářejí		
Tři příklady hornin		

14) Z minerálů uvedených v boxu vyber ty, které tvoří žulu, pegmatit a čedič.

křemen, kalcit, draselný živec, diamant, magnetit, plagioklas, fluorit, biotit, muskovit,
zirkon, beryl, turmalín, granát, rubín, safír, olivín, amfibol, pyroxen, pyrit

Žulu tvoří minerály:

Pegmatit tvoří minerály:

Čedič tvoří minerály:

15) Podle nápovědy pozněj hlubinnou vyvřelinu.

Nápověda: Jedná se o horninu šedočerné barvy. Zrna jednotlivých minerálů jsou poměrně velká, proto hovoříme o hrubozrnné struktuře. Leštěné desky z této horniny jsou dekorativní a používají se například na náhrobní kameny.

Hornina patří v ČR k vzácnějším horninám, nachází například na lokalitě Peceraď u Benešova.

hornina:.....